

EMD-Bulletin

– nytt fra menneskerettighetsdomstolen i Strasbourg

Nr. 8 År 2011 Dato 7.oktober Utgiver Norsk senter for menneskerettigheter

Kategori 1-avgjørelser fra EMD: September

PALOMO SANCHEZ AND OTHERS v. SPAIN (GC)

Date: 12/09/2011 **Application no.:** 28955/06 ; 28957/06 ; 28959/06 ; 28964/06

Articles: 10 ; 10-1 ; 10-2

Conclusion: No violation of Art. 10

The case concerned the dismissal of a group of trade unionists after the union's newsletter had published a cartoon and articles considered to be insulting to two other employees and a manager.

Norsk sammendrag på Lovdata.no

ULLENS DE SCHOOTEN AND REZABEK v. BELGIUM

Date: 20/09/2011 **Application no.:** 3989/07 ; 38353/07

Articles: 6 ; 6-1

Conclusion: Remainder inadmissible ; No violation of Art. 6-1

The case concerned the refusal of the Belgian Court of Cassation and the *Conseil d'Etat* to refer questions relating to the interpretation of European Union (EU) law to the Court of Justice for a preliminary ruling.

Norsk sammendrag på Lovdata.no

OA O NEFTYANAYA KOMPANIYA YUKOS v. RUSSIA

Date: 20/09/2011 **Application no.:** 14902/04

Articles: 6 ; 6-1 ; 6-3 ; 6-3-b ; 6-1+6-3-b ; 14 ; 14+P1-1 ; 18 ; 18+P1-1 ; P1-1 ; 35 ; 35-1 ; 35-2 ; 35-2-b ; 41

Conclusion: Preliminary objection dismissed (non-exhaustion of domestic remedies) ; Violation of Art. 6-1+6-3-b ; Violation of P1-1 ; No violation of P1-1 ; No violation of Art. 14+P1-1 ; No violation of Art. 18+P1-1 ; Just satisfaction reserved

---

The case concerned the tax and enforcement proceedings brought against the Russian oil company, OAO Neftyanaya Kompaniya YUKOS, which led to its liquidation.

Norsk sammendrag på [Lovdata.no](http://lovdata.no)

BAH v. THE UNITED KINGDOM

Date: 27/09/2011 **Application no.:** 56328/07

Articles: 8 ; 8-1 ; 14 ; 14+8

Conclusion: No violation of Art. 14+8

The case concerned a complaint about a local authority's decision refusing a priority placement on a list for social housing to a mother and her minor son, both nationals of Sierra Leone.

Norsk sammendrag på [Lovdata.no](http://lovdata.no)

Nyttige lenker

- [Hudoc – EMDs database over egne avgjørelser](#)
- [Lovdata - EMD sammendrag på norsk](#)
- [Informasjon om klage til EMD](#)
- [Norsk senter for menneskerettigheters EMD-sider](#)
- [Norsk senter for menneskerettigheters bibliotek](#)
- [EMD-bulletins internettsider](#)

Månedens utvalgte: PALOMO SANCHEZ AND OTHERS v. SPAIN

Fakta:

Klagerne var fire spanske statsborgere som jobbet som bud i Barcelona. Etter en rekke rettstvister med arbeidsgiveren på grunn av uteblitt lønn, besluttet klagerne å opprette en fagforening. I mars 2002 publiserte klagerne i fagforeningens nyhetsbrev en svært provoserende seksuell karikatur av to ansatte og HR-sjefen, samt to artikler som kritiserte de to karikerte ansattes vitnemål i en av rettsakene mellom arbeidsgiveren og klagerne. Nyhetsbrevet ble utdelt til bedriftens ansatte og hengt opp på fagforeningens oppslagstavle.

Som følge av publiseringen ble klagerne sagt opp, og de gikk til sak for arbeidsretten. Denne opprettholdt imidlertid avgjørelsen, og det samme gjorde ankedomstolen. Saken ble avvist av høyesterett i 2004 og av den konstitusjonelle domstolen i 2006. Det ble blant annet vist til at krenkende og ydmykende uttalelser ikke hadde noe konstitusjonelt vern.

I kammeravgjørelse av 8. desember 2009 ble det med seks mot én stemmer konkludert med at det ikke forelå krenkelse av artikkel 10. 10. mai 2010 ble saken henvist til behandling i Storkammer etter anmodning fra klagerne.

Anførsler:

Klagerne anførte krenkelse av artikkel 10 under henvisning til at deres oppsigelse som følge av publiseringen av nyhetsbrevet var i strid med ytringsfriheten. De hevdet videre at den virkelige grunnen til at de hadde blitt sagt opp var deres aktive medlemskap i fagforeningen, hvilket de mente var en krenkelse av artikkel 11 og deres forsamlingsfrihet.

Staten imøtegikk klagerne anførsler.

Domstolens vurderinger:

Domstolen bemerket innledningsvis at klagerne hadde fått sparken på grunn av det publiserte materialet i fagforeningens nyhetsbrev. Den fant det dermed hensiktsmessig å vurdere saken ut ifra artikkel 10, sett i lys av artikkel 11.

Domstolen viste videre til at ytringsfriheten var et grunnleggende fundament i et demokratisk samfunn og at den omfattet også negative og provoserende ytringer. Dette innebar at medlemmer av fagforeninger måtte kunne fremme krav til forbedring av arbeidsforhold overfor arbeidsgiverne. Videre kunne ikke ledelsen ta i bruk uforholdsmessige sanksjoner for å skremme de ansatte fra å uttrykke sine meninger om arbeidsplassen. Videre slo Domstolen fast at foruten plikten til å avstå fra å gjøre inngrep i borgernes ytringsfrihet, kunne de nasjonale myndighetene også sies å ha en positiv plikt til å beskytte ytringsfriheten, selv i private forhold. I denne saken hadde inngrepet i klagerne ytringsfrihet ikke blitt foretatt av noen statlig myndighet, men av deres arbeidsgiver, en privat part. Spørsmålet i saken var dermed om staten var forpliktet til å garantere klagerne ytringsfrihet ved å annullere oppsigelsene.

Domstolen gikk så over på en gjennomgang av de nasjonale domstolens vurderinger av saken. Disse hadde presisert at saken gjaldt ytringsfrihet i en spesiell kontekst, nemlig i arbeidsforhold, og at ytringsfriheten dermed ikke kunne sies å gjelde ubegrenset - det måtte tas hensyn til de spesielle forholdene som gjaldt i en slik setting. De nasjonale domstolene hadde lagt avgjørende vekt på at utsagnene i artiklene og karikaturen hadde vært svært krenkende og provoserende, og Domstolen fant ingen grunn til å fravike disse vurderingene. Den minnet om at man måtte skille mellom kritikk og fornærmelser, og at sistnevnte kunne være gjenstand for sanksjoner.

Spørsmålet var videre om sanksjonen klagerne hadde blitt ilagt var forholdsmessig med sakens omstendigheter. Domstolen påpekte først at nyhetsbrevet hadde blitt utgitt på et tidspunkt der det forelå konflikt mellom ansatte og ledelsen i firmaet. Likevel inneholdt ikke artikkelen kritikk mot firmaet, men gikk til angrep på to ansatte og HR-sjefen. Domstolen minnet om det var snevrere grenser for akseptabel kritikk når det gjaldt private individer enn når det dreide seg om politikere eller offentlige ansatte. Den var imidlertid uenig med de nasjonale domstolene i at saken ikke var av allmenn interesse: debatten på arbeidsplassen kunne etter Domstolens syn i det minste sies å være av allmenn interesse for alle de ansatte i firmaet. Dette rettfærdiggjorde likevel ikke publiseringen av den særdeles krenkende karikaturen og artiklene, blant annet fordi det dreide seg om publiseringer

på trykk, i motsetning til for eksempel muntlige og spontane kommentarer. Domstolen påpekte videre at de nasjonale domstolene hadde foretatt en helhetlig vurdering av alle omstendighetene i saken og fant at konklusjonen de hadde kommet til ikke var urimelig. Den understreket også at karikaturen og artiklene fremstod mer som et angrep på kollegaer som hadde vitnet til ulempe for klagerne, enn noe som fremmet fagforeningens arbeid. Domstolen viste også til sammenligninger med arbeidsrettsystemene i andre medlemsstater, der arbeidsgivere hadde vid adgang til selv å avgjøre hvilken sanksjon som var best tilpasset i hver enkelt arbeidstvist. Videre la den vekt på at gjensidig respekt og tillitt mellom arbeidsgiver og arbeidstaker var viktig for et sunt arbeidsforhold. Dette innebar at ytringer som ellers kunne være akseptable, ikke nødvendigvis var legitime i arbeidsforhold. I denne saken dreide det seg om alvorlig og krenkende ytringer. På denne bakgrunn fant Domstolen at oppsigelsen av klagerne ikke var en åpenbart uforholdsmessig sanksjon som staten var forpliktet til å omgjøre eller erstatte med mindre inngripende tiltak.

Domstolen konkluderte, med tolv mot fem stemmer, med at det ikke forelå krenkelse av artikkel 10, tolket i lys av artikkel 11.

*

*

*